

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Noget om Hr. Rasks Betænkeligheder angaaende Eddas Oversættelse

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 595. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_132-txt-shoot-idm241.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ved Overgangen til Kritiken af det Enkelte, maa jeg anmærke, at jeg brugte Ordet *Stavkarl*, fordi jeg mente, det var nær nok beslægtet med *Stakkel* for at forstaaes, da derimod sidstnævnte Ord, saavel som Stodder tyktes mig uædle og jeg ei kendte noget fjerde Ord, som udtrykte, hvad jeg vilde sige. *Nævne* og *blote* (bringe blodigt Offer) behøve ei noget Forsvar, og *lægge igennem* maa se til om det kan 596forsvare sig selv. *Sen* kan sikkert være rigtig, naar det, som let indsees at det bør, forstaaes ei om Dags Færd, men om hans Nølen med at frembære den onde Tidende. Hverken nødig eller ugerne lode sig her bruge, med mindre Man uden Nødvendighed vilde opofre den gamle Vending. *Denne Morgen* satte jeg i en Hast for Versemaalets Skyld og Friheden er vel tilgivelig. *Ursvale* er et Ord, henkastet for Løier, under en øiebliklig Erindring om Urstriden, og er da vel ei heller saa rent uforstaaeligt, men at jeg selv foretrækker *iskolde* nægter jeg ingenlunde, og at jeg forstod det kunde Hr. Rask jo have seet i et af de følgende Vers, hvor jeg netop oversætter det saaledes*

Haanden paa Hognes
Maag er nu iskold.

. At Hr. Rask heller vilde lade Ederne *ramme* end *bide*, kommer af vort Syns Forskellighed, men skulde jeg vælge et andet Ord, blev det *nage*. At Grundskriftet mere malende end min Oversættelse, udtrykker den Tanke at Skibet drives af Medbør, er unægteligt, men hvorfor har Hr. Rask da ei her, som andensteds, prøvet sin Størke. Var det maaske fordi han fandt som jeg, at det Islandske her var uoversætteligt i sin Skønhed? Hvis saa er, da brugte han et ikke alt for ædelt Konstgreb. Mistanke om Anvendelse af et lignende har Hr. Rask udsat sig for i det Følgende naar han dadler mine slæbende Participia: *skridende* og *rendende*, thi hvorfor har han ei sagt, at efter Ordene: Skride ei det Skib, rende ei den Hest, staar i Islandsken: som under dig skrider, som under dig render? Som han fremstiller Sagen, maa Folk tro, at jeg har villet forbedre Teksten ved at udvande den; men nu ser Man, at jeg valgte de virkelig slæbende Participier, som det eneste Middel jeg saae til at undgaa, hvad der paa vort Maal vilde klinge modsigende. At et Sværd ei bør siges at bide *Nogen*, kan være muligt, men at Hr. Rask dadler mig fordi jeg, uden Meningens Skade, satte: *om dig end Fiender følge i Hælen* istedenfor: *om du fra Fjender dig frelse vilde*, viser kun at han mangler Øie for den bestemte Modsætning midt i en tilsyneladende Lighed, som ved hin Vending opstaaer. Bemærkningen om Dags Udgang i Skov, holder jeg for den vigtigste af alle de fremsatte, thi her har jeg virkelig af Uagtsomhed forfeilet *Meningen*. *Ringprud* troer jeg at være et rigtig dannet Ord, og ved denne Leilighed vil jeg anmærke, at overalt hvor jeg bruger Ordet *prud* om Skønhed, Prydelse eller andet Udvotes, tilkendegiver jeg stedse derved at noget Imponerende findes hos Genstanden. At Sammenhængen mellem Dags Tilbud og Sigruns Svar er *forsvundet* i min Oversættelse, kan jeg ikke finde, at Stedet derimod har tabt en Del, saae jeg meget vel ved Nedskrivningen, men det vilde dengang ikke lykkes mig bedre. At udtrykke Meningen i ubunden Stil er intet Hekseri, 597og det kunde jeg saamæn ogsaa gjort. At Vendingen: *Hel er Tiden*, er uforstaaelig, kan jeg ikke se, ei heller er den afvigende fra Islandsken, hvor der jo staar: ei er *Tidens Sønderrivelse*. Naar Hr. Rask anfører Bjørn Haldorsens utrykte Ordbog som Bevis for, at *svefia* betyder at stille, da var det vel nok af mig at anføre Gudmund Magnæus, som her oversætter Ordet ved consopire, men for at vise, at den angivne Forskel mellem *svefia* og *svæfa* ei holder Stik, vil jeg henvise Hr. Rask til Grimnismal, hvor det sidste Ord netop bruges om at stille, pacare. Forresten, er Sagen saare uvigtig, thi om det end var aldeles vist, at *svefia* aldrig bruges om at søvndysse, vilde jeg dog her brugt Ordet *dysse*, som mere udtryksfuldt. At *brád* betyder Bytte og ei hvad vi kalde Brad, tilstaar jeg at være mig ubekendt, men jeg trøster mig ved, at det ei er gaaet Magnæus, som selv var Islænding, bedre; thi ellers havde han ei i Glossariet til Edda og overalt oversat Ordet ved dapes, epulæ. At Bytte, naar Ordet betyder begge Dele, er ædlere, og mere passende hvor Talen er om Odins Fugle, er mig aldeles mørkt. Dersom Afskriften er rigtig, har Hr. Rask Ret til at henføre *harmløs* til Sengen, mig tyktes det ei ret passende, men jeg gjorde Uret i at afvige fra Teksten uden Hjemmel. Hr. Rask mener, jeg har misforstaaet Ordet *hvitr*, men deri tager han Feil, jeg forstod baade det og candida, hvormed det oversættes af Magnæus, men jeg troede og troer end, at Digteren vilde hentyde paa, at Sigrun med Livets friske Farve var i Høien, og derfor valgte jeg Ordet *hvid*, som da tyktes mig bedst at angive denne Hentydning. *Dødmand* vil jeg nok beholde, hvor det passer, isteden for det langt mattere *Dødning*. Feil er det, at jeg oversatte *drótt* ved Drotter, og skønt det ei reiste sig af Misforstand, da jeg jo dog i alt Fald kunde forstaa homines, som Magnæus har, men fordi jeg mente de Fornemste her gerne kunde staa for Alle og Rimbogstavet beholdes, har dog Hr. Rask Ret.